

NA BIAŁO

CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

SPIS TREŚCI

4.	Czy tam jest w ogóle praca?	24.	Austria	44.	Islandia
6.	Przyjazd, pobyt, meldunek	26.	Belgia	46.	Luksemburg
8.	Ubezpieczenie zdrowotne	28.	Cypr	48.	Malta
10.	Świadczenia, emerytury, zasiłki	30.	Dania	50.	Niemcy
12.	Jaka praca przed osiemnastką?	32.	Finlandia	52.	Norwegia
14.	Na swoim – spółki i samozatrudnienie	34.	Francja	54.	Portugalia
16.	Prace sezonowe	36.	Grecja	56.	Szwajcaria
18.	Na celowniku fiskusa	38.	Hiszpania	58.	Szwecja
20.	Zyski kontra koszty	40.	Holandia	60.	Wielka Brytania
		42.	Irlandia	62.	Włochy

REDAKCJA

Wydawca:

Wawrzyniec Pater

Tekst:

Krzysztof Szwałek

Korekta:

Agnieszka Pawłowicz

Projekt:

takemedia

Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji

Erasmus+

eurodesk
polska

**Krajowe Biuro Eurodesk Polska
Fundacja Rozwoju Systemu Edukacji**

ul. Mokotowska 43

00-551 Warszawa

tel. 22 46 31 450

e-mail: eurodesk@eurodesk.pl

Wydanie: 6

ISBN: 978-83-64032-50-9

Maj 2015

**PUBLIKACJA
BEZPŁATNA**

Finansowano ze środków Komisji Europejskiej, Ministerstwa Edukacji Narodowej oraz Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego w ramach programu Erasmus+. Publikacja odzwierciedla jedynie stanowisko jej autorów i Komisja Europejska nie ponosi odpowiedzialności za umieszczoną w niej zawartość merytoryczną.

EUROPRACA – KUSZĄCA ALTERNATYWA

Mieli wracać, nie wracają. Czy to się komuś podoba czy nie, liczba Polaków pracujących za granicą stale rośnie. Nie tak szybko jak w pierwszych latach po wejściu do UE, ale sukcesywnie i zauważalnie. W Unii pracuje już ponad 2 miliony naszych rodaków i o powrocie raczej nie myślą. Dlaczego?

Powody są prozaiczne. Polak pracujący w Unii Europejskiej zarabia średnio cztery razy więcej niż w Polsce. Emigrują więc nie tylko pracownicy niewykwalifikowani, ale też specjaliści – inżynierowie, informatycy, lekarze. W czołówce najbardziej mobilnych narodów Europy jesteśmy od lat. Nie zmieniły tego ani kryzys, ani bezrobocie, ani coraz silniejsze w niektórych państwach antyimigranckie nastroje.

Wśród wyjeżdżających najwięcej jest osób młodych (do 35. r. życia), z wyższym wykształceniem. Emigrują, choć wielu ma świadomość, że często, przynajmniej na początku, będą wykonywać prace poniżej swoich kwalifikacji. Znąją jednak języki, rodzin jeszcze nie pozakładali, szlaki zostały przetarte przez poprzedników. Ryzyko nie jest więc duże.

By było jeszcze mniejsze, wydajemy kolejną edycję „Na biało”. Już szósta! W części pierwszej opisujemy najważniejsze zagadnienia dotyczące pracy w Europie. W drugiej prezentujemy najważniejsze fakty i ciekawostki związane z zatrudnieniem w wybranych krajach. Szczegółowe opisy pracy w 31 krajach europejskich można znaleźć na stronie: www.eurodesk.pl/europraca.

Wawrzyniec Pater

Koordynator Eurodesk Polska

CZY TAM JEST W OGÓLE PRACA, CZYLI JAK NIE SZUKAĆ WIATRU W POLU

Ogólne zasady wszędzie są podobne – wysokiej klasy specjaliści, komunikatywni i znający języki obce, znajdą pracę nawet w kraju, gdzie szaleje bezrobocie. Jeśli jednak dopiero co skończyliście studia – albo szukamy zatrudnienia z dyplomem technikum – powinniśmy dokładnie przyjrzeć się sytuacji na rynkach pracy w poszczególnych krajach UE, bo w ostatnich latach działy się na nich dantejskie sceny.

Pierwsza ważna informacja: o pracę jest dużo trudniej niż dziesięć lat temu, a ogólny poziom bezrobocia ekonomistów uważają za wysoki. Druga informacja: wszystko wskazuje na to, że najgorsze już za nami. W lutym 2015 r. stopa bezrobocia w Unii wynosiła 9,8 proc. i była najniższa od września 2011 r. Jeszcze w lutym 2014 r. odsetek bezrobotnych sięgał 10,5 proc.

Trzecia ważna informacja: sytuacja na rynkach pracy w poszczególnych krajach mocno się różni. W kilku bezrobocie

praktycznie nie istnieje: w Niemczech, Austrii, Czechach czy Wielkiej Brytanii wskaźniki te wynoszą ok. 5 proc., co zdaniem ekonomistów oznacza, że pracują wszyscy, którzy rzeczywiście mają na to ochotę.

W drugiej, dość sporej grupie krajów bezrobocie oscyluje wokół wskaźnika średniego dla całej UE. Chodzi tu m.in. o Polskę (7,8 proc. osób bez pracy), Belgię, Finlandię czy Francję (10,5 proc.).

Zdecydowanie najtrudniejsza sytuacja panuje natomiast w trzeciej grupie państw – na południu Europy. Na Cyprze bezrobocie sięga 16,3 proc., w Hiszpanii 23,2 proc., a w Grecji 26 proc.

Czwarta ważna informacja: młodzi mają gorzej. Żadna inna grupa Europejczyków nie ucierpiała w wyniku kryzysu gospodarczego tak mocno, jak oni. Wystarczy spojrzeć na statystyki: w państwach, gdzie sytuacja jest najtrudniejsza (Grecja, Chorwacja, Hiszpania), bezrobocie wśród młodych sięga lub przekracza 50 proc. Całkiem spory odsetek młodych osób bez zatrudnienia jest również w krajach, które z kryzysem poradziły sobie lepiej: np. w Niemczech (7,2 proc.), Austrii (9 proc.) czy Danii (10,2 proc.). Na szczęście sytuacja zdaje się poprawiać. W lutym 2015 r. liczba młodych bez zatrudnienia była o 494 tys. mniejsza w UE niż rok wcześniej.

Podsumowanie? By ograniczyć ryzyko, najlepiej odpuścić sobie wyprawę do krajów o wysokim bezrobociu, szczególnie jeśli nie znamy miejscowego języka. Lepszym rozwiązaniem będzie spróbowanie szczęścia tam, gdzie sytuacja na rynku pracy jest łatwiejsza – wówczas nawet brak znajomości języka może okazać się nieistotny.

UWAGA!

Stopa bezrobocia ogółem i stopa bezrobocia wśród młodzieży to dwa wskaźniki, których nie można ze sobą porównywać!

Eurostat stosuje bowiem w ich przypadku zupełnie inną metodologię. Ogólny odsetek bezrobotnych to stosunek osób bez zatrudnienia do wszystkich osób zdolnych do podjęcia pracy (zarówno pracujących, jak i niepracujących). Natomiast odsetek bezrobotnych wśród młodzieży to stosunek niepracujących do pracujących w wieku od 15 do 24 lat. Do grona niepracujących zaliczani są nie tylko ci, którzy się zarejestrowali w pośredniakach, ale również ci, którzy np. studiuja.

PRZYJAZD, POBYT, MELDUNEK

Granice? Jakie granice? Jako obywatel Unii możesz swobodnie poruszać się po krajach Wspólnoty i państwach z nią stowarzyszonych, a jedyne, o czym musisz pamiętać, to dowód osobisty dla siebie i swoich dzieci. Procedury i wymogi w większości krajów zaczynają się dopiero wówczas, gdy postanowisz się osiedlić i szukać pracy.

Jakie to procedury? Po pierwsze: meldunek. Generalnie kraje Europy dzielą się na trzy grupy: te, w których trzeba się zameldować niezależnie od celu i długości pobytu (np. Austria – w ciągu trzech dni), te, gdzie trzeba się zameldować, jeśli przyjechało się w poszukiwaniu pracy lub z zamiarem dłuższego pobytu (m.in. Norwegia – 8 dni od wjazdu), oraz te, w których meldunek jest potrzebny dopiero wówczas, gdy pracę się znajdzie i zdecyduje o przeprowadzce na stałe (Dania, Belgia i większość innych państw).

Jak długo można szukać pracy za granicą? Zgodnie z prawem UE – co najmniej 90 dni. Niektóre kraje są jednak bardziej gościnne i osobom poszukującym zatrudnienia pozwalają

mieszkać aż sześć miesięcy. Tak jest m.in. w Belgii czy na Islandii. Jak udowodnić fakt szukania pracy? Najprościej po prostu postarać o wpis do rejestru bezrobotnych. Co prawda niezbędny do tego jest meldunek lub choćby przedstawienie umowy najmu, ale w zamian można liczyć na pełen zakres usług związanych z pośrednictwem pracy.

Znalezienie zatrudnienia pozwala ubiegać się o potwierdzenie prawa do pobytu w danym kraju przez okres dłuższy niż 90 dni. W tym celu zwykle odwiedza się odpowiedni urząd i przedstawia wstępną umowę o pracę, dowód tożsamości i umowę najmu mieszkania. Urzędnicy w rewanżu przyznają numery: identyfikacyjny i podat-

90 DNI

Tyle czasu zgodnie z prawem Unii można szukać pracy za granicą.

kowy (czyli odpowiedniki polskiego PESEL-u i NIP-u), zwykle niezbędne do załatwienia formalności związanych z zatrudnieniem. Kolejnym krokiem jest założenie konta w banku i uzyskanie numeru ubezpieczenia zdrowotnego.

Na mapie Europy są kraje, które poszły dalej i jeszcze bardziej obniżyły wymagania – o potwierdzenie prawa pobytu dłuższego niż 90 dni nie musisz się starać np. w Wielkiej Brytanii i Szwecji. W tym ostatnim kraju konieczne jest jednak uzyskanie wpisu do rejestru ludności.

Prawo do pobytu dłuższego niż 90 dni uzyskasz nie tylko wówczas, gdy podejmiesz pracę. Przysługuje ono również tym, którzy uruchomią własną działalność gospodarczą, podejmą studia lub udowodnią, że są w stanie utrzymać się z własnych środków (oszczędności lub zagranicznych świadczeń).

Co ważne, zarówno przy zatrudnieniu, jak i rekrutacji studentów oraz rejestrowaniu firm obywatele innych państw UE muszą być traktowani dokładnie tak samo jak miejscowi.

A jeśli w odpowiednim czasie praca się nie znajdzie? Wtedy musisz spakować manatki i wracać, inaczej narazisz się na grzywnę. Opuszczając dany kraj, sprawdź dokładnie, czy nie musisz się wymeldować – niedopełnienie tej formalności również może spowodować nieprzyjemne komplikacje.

NA KONIEC

Opuszczając dany kraj, sprawdź, czy nie musisz się wymeldować.

OBY WYSZŁO NA ZDROWIE. ALE JAK NIE WYJDZIE?

Masz końskie zdrowie? Wierzysz, że jakoś to będzie? Nie, lepiej nie ryzykuj. Za granicą musisz mieć dostęp do opieki lekarskiej. Jak załatwić ją najprościej? Postaraj się o Europejską Kartę Ubezpieczenia Zdrowotnego. To podstawowy dokument, który umożliwi ci uniknięcie większości opłat za usługi medyczne. Bez problemu zdobędziesz go w najbliższym oddziale NFZ.

Karta potwierdza, że masz prawo do darmowych świadczeń w Polsce, a więc i automatycznie we wszystkich krajach UE. Musisz jednak pamiętać o kilku ważnych sprawach.

Po pierwsze, karta umożliwiła bezkosztowe korzystanie wyłącznie z niezbędnych świadczeń, zapobiegających konieczności przedwczesnego powrotu do kraju. Innymi słowy, nie uzyskasz dzięki niej dostępu do planowych zabiegów, np. chemioterapii.

Po drugie, za część świadczeń i tak będziesz musiał zapłacić, bo zakres usług finansowanych w ramach publicznych syste-

mów opieki zdrowotnej jest w poszczególnych państwach zróżnicowany. Np. w Niemczech za leczenie szpitalne płaci się dodatkowo 10 euro za dobę. Z karty nie można też korzystać w placówkach prywatnych.

Jaki z tego wniosek? Jeśli wyjeżdżasz na dłuższy okres, a nie masz pewności, że szybko podpiszesz umowę z pracodawcą, Europejska Karta Ubezpieczenia Zdrowotnego nie będzie wystarczającym rozwiązaniem. Musisz pomyśleć o prywatnej polisie ubezpieczeniowej, która uchroni cię od poważniejszych wydatków. Możesz ją kupić zarówno w Polsce, jak i za granicą.

A co wtedy, gdy znajdziesz pracę? Wówczas obowiązują już inne zasady. Karta EKUZ traci swą ważność, bo pracodawca zgłasza cię do ubezpieczenia zdrowotnego w miejscowym systemie (jeśli podejmiesz jednoosobową działalność, musisz zgłosić się sam). By móc korzystać z systemu ochrony zdrowia państwa goszczącego, podobnie jak w Polsce trzeba płacić składki – zwykle odprowadzają je pracodawcy z naszej pensji. Wysokość składek jest zróżnicowana, stosunkowo najwięcej płaci się w Skandynawii.

Nieco inaczej wygląda sytuacja pracowników oddelegowanych, np. z Polski do Wielkiej Brytanii. Składki za nich wciąż płaci polski pracodawca, są więc objęci polskim systemem. W Wielkiej Brytanii mogą jednak korzystać z usług me-

dycznych na takich samych zasadach jak miejscowi. Czas pracy za granicą pracownika delegowanego nie może jednak przekroczyć 24 miesięcy.

OD RĘKI DO RĘKI

EKUZ wydawana jest praktycznie od ręki – wystarczy odwiedzić NFZ z odpowiednio wypełnionym wnioskiem. W lokalnym oddziale Funduszu można też zdobyć podstawowe informacje na temat systemów opieki zdrowotnej w poszczególnych krajach. Najważniejsze kwestie opisano na stronie www.ekuz.nfz.gov.pl.

UWAŻAJ NA TERMINY!

Ważność karty EKUZ wydanej w Polsce bezrobotnym wynosi dwa miesiące. Po tym terminie trzeba zgłosić się do NFZ z nowym wnioskiem. Fundusz nie wyda jednak EKUZ osobie nieubezpieczonej, czyli np. pozostającej bez zatrudnienia i niezarejestrowanej w urzędzie pracy.

10 EURO

Tyle dodatkowo kosztuje leczenie szpitalne w Niemczech (za dobę).

ŚWIADCZENIA, CZYLI NA CO MOŻNA LICZYĆ POZA PENSJĄ

Polak pracujący w innym państwie Unii ma takie same przywileje jak obywatele kraju, do którego przyjechał. Nie ma mowy o niższej płacy minimalnej, niemożliwe jest też różnicowanie wysokości zasiłków czy wymiaru urlopu. Wszystkim legalnie zatrudnionym na terenie UE pracownikom przysługują m.in.:

- świadczenia rodzinne, zasiłki społeczne i mieszkaniowe;
- świadczenia w razie choroby, macierzyństwa i inwalidztwa;
- świadczenia z tytułu wypadków przy pracy i bezrobocia;
- emerytury i zasiłki pogrzebowe.

Z takich samych praw korzystają też członkowie najbliższej rodziny (mąż, żona, dzieci).

Regułą w Unii jest to, że za wypłatę świadczeń odpowiedzialny jest ten kraj, w którym ty lub twój współmałżonek pracujesz lub prowadzić działalność – a nie ten, którego jesteś obywatelem (nie dotyczy to osób delegowanych do pracy).

Jeśli jesteś zatrudniony jednocześnie np. w Polsce i Wielkiej Brytanii – za wypłatę świadczeń rodzinnych w pierwszej kolejności odpowiedzialny jest ten kraj, w którym mieszkają dzieci, o ile jedno z rodziców również w nim pracuje.

Hojność systemów pomocy społecznej jest w Europie bardzo zróżnicowana. W niektórych krajach otrzymasz regularne świadczenia rodzinne, podczas gdy w innych twoja sytuacja finansowa może cię uprawniać tylko do korzystania z ulg podatkowych. Z reguły najwyższe

EMERYTURY

W Wielkiej Brytanii wiek emerytalny zniesiono – większość ludzi może teraz pracować, jak długo chce.

zasiłki przysługują rezydentom w krajach skandynawskich i Zjednoczonym Królestwie, znacznie skromniejsze – na południu Europy. W Norwegii możesz liczyć co miesiąc aż na 2600 zł (w przeliczeniu) dodatku na dziecko (jeśli ma od 13 do 18 miesięcy).

Mocno zróżnicowane są również systemy ochrony przed bezrobociem. W części państw istnieją systemy zasiłków podobnych do polskiego (zasiłek z budżetu państwa), w innych pracownicy muszą opłacać specjalne składki ubezpieczenia od bezrobocia np. w specjalnych funduszach (Dania). Jeśli tego nie robią – mogą liczyć tylko na wypłatę tzw. stawki podstawowej, chroniącej przed ubóstwem (Szwecja).

Podobnie wygląda sytuacja z emeryturami. Generalny trend w Europie polega na wydłużaniu wieku emerytalnego (Polska, Holandia, Dania, Hiszpania, a nawet Watykan). W innym kierunku poszła Wielka Brytania – tam wiek emerytalny (ang. *retirement age*) zniesiono – większość ludzi może teraz pracować, jak długo chce.

Okresy ubezpieczenia w poszczególnych krajach UE są uwzględniane we wszystkich pozostałych państwach członkowskich. Inaczej mówiąc, są one sumowane na potrzeby

przyznania konkretnych świadczeń. To ważne: oznacza to, że wszystkie lata, jakie przepracowałeś w Polsce, są wliczane do okresów ubezpieczenia za granicą. Może to oznaczać wyższe świadczenia lub przyznanie danego świadczenia, którego bez sumowania okresów ubezpieczenia z kilku państw nie otrzymałbyś.

ZASIŁEK Z IMPORTU

Czy można szukać pracy za granicą, żyjąc z polskiego zasiłku dla bezrobotnych? Można! Swoją część zasiłku możesz pobierać np. w Wielkiej Brytanii – przez trzy miesiące, w kwocie równej (w przeliczeniu na funty) świadczeniu wypłacanemu w Polsce. Zasiłek dostaniesz bezpośrednio na swoje konto, o ile przed wyjazdem pozostawałeś w **dyspozycji polskich służb zatrudnienia** przez co najmniej cztery tygodnie.

PRACA PRZED OSIEMNASTKĄ — MAŁE RYZYKO, MNIEJSZE PŁACE

Skończyłeś gimnazjum i chcesz zarobić na wakacje? A może czujesz się na siłach, by przeprowadzić się na stałe? W Europie bez granic i jedno, i drugie jest możliwe. Warto jednak najpierw dokładnie przeanalizować potencjalne korzyści i zagrożenia.

Zgodnie z unijnymi przepisami, do pracy może iść każdy młody człowiek, który nie podlega obowiązkowi szkolnemu i ma co najmniej 15 lat. Nie znaczy to jednak, że można go zatrudnić na każdym stanowisku. Kraje UE mają obowiązek chronić młodocianych przed wyzyskiem ekonomicznym i pracą, która mogłaby zagrozić ich edukacji i bezpieczeństwu, a także zdrowiu fizycznemu i psychicznemu, moralności lub rozwojowi społecznemu. W praktyce oznacza to, że 16- czy 17-latków nie wolno zatrudniać np. do prac przekraczających ich możliwości fizyczne i psychologiczne, związanych z ryzykiem wypadku, hałasem czy gorącem. Młodzi nie powinni więc zajmować się np. utylizacją azbestu, produkcją

lub transportem materiałów toksycznych czy rakotwórczych oraz opieką nad groźnymi zwierzętami.

Ograniczenia dotyczą również czasu pracy. Jeśli młody człowiek pracuje w ramach kształcenia zawodowego, może wykonywać swoje obowiązki przez 8 godzin dziennie i 40 godzin w tygodniu. Jeżeli jednak jest to praca poza szkołą, może jej poświęcać tylko dwie godziny dziennie i 12 w tygodniu (oczywiście poza czasem, w którym uczęszcza do szkoły).

Z unijnych dyrektyw wynika, że młodociani nie powinni wykonywać jakichkolwiek obowiązków w godzinach od 22.00 do 6.00 albo 23.00-7.00. W porze nocnej wyjątkowo mogą pracować tylko wówczas, gdy nie podlegają już obowiązkowi szkolnemu, w dodatku wyłącznie w szczególnych rodzajach działalności i pod nadzorem osoby dorosłej (ale i tak poza godzinami 24.00-4.00).

Państwa Unii mają jednak pewną swobodę w stosowaniu się do opisanych wyżej przepisów. Mogą np. zezwolić na zatrudnianie młodocianych w dłuższym wymiarze do prac sporadycznych i dorywczych, związanych ze służbą w prywatnych domach (ang. *domestic service*) lub prowadzeniem rodzinnego gospodarstwa (o ile praca nie jest szkodliwa i niebezpieczna). Ta furtka pozwala np. na zatrudnienie w rodzinnym gospodarstwie już 14-latka – pod warunkiem że nie chodzi np. o karmienie prywatnego tygrysa.

A CO Z PRACĄ DZIECI?

Co do zasady – jest zakazana. Osoby poniżej 15. roku życia powinny się przede wszystkim uczyć, ale i tu możliwe są wyjątki. Kraje UE mogą np. zezwolić na zatrudnianie dzieci dla celów kulturalnych, artystycznych, sportowych lub reklamowych – za każdym razem musi jednak zgodzić się na to uprawniony organ.

Drugi możliwy przypadek to zatrudnianie połączone z edukacją, np. w ramach kształcenia zawodowego. Trzeci przypadek – państwa mogą zezwolić na pracę nawet 13-latków, pod warunkiem że wykonują oni prace lekkie przez z góry określoną liczbę godzin tygodniowo. Jakże to są lekkie prace? To takie, które nie zagrażają bezpieczeń-

stwu, zdrowiu i rozwojowi dzieci oraz nie przeszkadzają im w edukacji. A ile wynoszą limity? W przypadku dzieci wymiar czasu pracy jest uzależniony od systemu kształcenia i rodzaju wykonywanej pracy, konieczne jest jednak zapewnienie nieprzerwanego, 14-godzinnego odpoczynku. Dzieci nie powinny wykonywać żadnej pracy w godzinach od 20.00 do 6.00.

UWAGA!

Unijna dyrektywa dotyczy tylko osób zatrudnionych na umowę o pracę lub pozostających w stosunku pracy. Nie ma odniesienia do umów cywilnoprawnych!

PENSJE

Jako pracownik młodociany nie masz co liczyć nawet na minimalne wynagrodzenie. Zwykle przepisy pozwalają pracodawcom na płaćenie 16- czy 17-latkom znacznie niższych stawek.

NA WŁASNY RACHUNEK

Osoby, które chcą samodzielnie radzić sobie na zagranicznych rynkach, mogą korzystać dokładnie z tych samych praw co obywatele kraju, do którego przybyli. Mają też identyczne obowiązki. To jedna z najważniejszych zasad obowiązujących na jednolitym europejskim rynku.

Zasady zakładania własnej działalności gospodarczej w większości krajów UE są podobne: można założyć firmę jednoosobową (zwykle płaci się wówczas identyczne podatki jak osoby fizyczne) albo stworzyć spółkę cywilną lub handlową (z ograniczoną odpowiedzialnością, akcyjną, komandytową itp.). Ogólne wymogi są podobne: urzędnikom w lokalnym

magistracie lub izbie handlowej musisz przedstawić dowód tożsamości, potwierdzenie zameldowania lub wynajęcia siedziby oraz numer konta bankowego. W przypadku spółek z reguły konieczne jest również wpłacenie kapitału oraz przedstawienie statutu i umowy spółki. Zwykle w krajach zachodniej Europy przepisy są bardziej liberalne niż w Polsce – możesz np. zacząć prowadzić interesy jeszcze przed formalnym zarejestrowaniem firmy.

By prowadzić za granicą samodzielną działalność, nie musisz jednak zmieniać miejsca zamieszkania. Możesz bowiem wykorzystać zapisy tzw. dyrektywy usługowej, zgodnie z którą w UE obowiązuje swoboda świadczenia większości rodzajów usług na terenie innych państw członkowskich. W praktyce oznacza to, że wystarczy zarejestrowanie działalności w Polsce, by w innym kraju od czasu do czasu wyremontować komuś dom, przyszyć trawnik, zaprojektować budynek czy przeprowadzić szkolenie. Spod działania dyrektywy wyłączone jednak m.in. usługi zdrowotne, finansowe, socjalne, transportowe czy świadczone przez agencje pracy tymczasowej.

CV

EUROPEJSKI

Stáže

PORTAL

Zawody
przyszłości

MŁODZIEŻOWY

portalmłodzieżowy.eu

PRACE SEZONOWE

Chciałbyś dorobić, ale nie masz zamiaru przenosić się za granicę na stałe? Na takich jak ty czekają oferty prac sezonowych. Zwykle do ich wykonywania nie są potrzebne szczególne kompetencje – wystarczy dyspozycyjność o określonej porze roku, dwie ręce i podstawowa znajomość języka, by dobrze zrozumieć warunki umowy.

Pracownicy sezonowi potrzebni są przede wszystkim w rolnictwie i ogrodnictwie oraz gastronomii i hotelarstwie. W pierwszym przypadku chodzi o zbiory owoców i warzyw (Holandia, Hiszpania, Francja, Portugalia, Włochy), w drugim – o obsługę turystów (Cypr, Malta, Włochy, Wlk. Brytania). Jak nietrudno się domyślić, zdecydowanie łatwiej jest znaleźć zatrudnienie

latem, choć i zimą może się to udać, szczególnie w austriackich czy niemieckich ośrodkach narciarskich.

Jak szukać pracy sezonowej? Najbezpieczniej jest przyjąć ofertę z urzędu pracy lub wybrać się do pracodawcy sprawdzonego już przez naszych znajomych. Większą ostrożność trzeba zachować przy korzystaniu z prywatnych firm pośredniczących. Działa ich na rynku mnóstwo i wciąż wśród nich zdarzają się takie, które nie dotrzymują obietnic, a klientów narażają na straty.

Na jakich warunkach pracujesz? Na takich samych, jak szeregowi etatowcy. Czas twojej pracy nie może przekraczać ogólnych limitów, masz też prawo do urlopu czy zwolnienia chorobowego. W twoim przypadku nie obowiązują jednak ograniczenia dotyczące dopuszczalnej liczby umów czasowych, po których musi zostać zawarta umowa na stałe.

Podatki? Płacisz je jak każdy inny – a w zasadzie zwykle płaci je za ciebie zagraniczny pracodawca. Co ważne, po powrocie do kraju możesz starać się o ich odzyskanie.

A1

Postaraj się o ten formularz przed wyjazdem, jeśli chcesz, by twój pracodawca odprowadzał za ciebie składki na ubezpieczenie do ZUS.

Nieco bardziej skomplikowane są zasady dotyczące składek na ubezpieczenia społeczne i zdrowotne. Wszystko zależy od twojego statusu w momencie wyjazdu. Jeśli pojechałeś dorobić w trakcie urlopu wypoczynkowego (lub zrobiłeś sobie przerwę w prowadzeniu działalności gospodarczej) – w trakcie pracy za granicą wciąż podlegasz ubezpieczeniu w Polsce. Oznacza to, że po zawarciu umowy o pracę sezonową twój zagraniczny pracodawca musi zgłosić cię do polskiego ZUS-u, a następnie odprowadzać za ciebie składki. By mu to umożliwić, musisz przed wyjazdem postarać się o formularz A1.

Inaczej wygląda sytuacja, gdy wyjeżdżasz jako bezrobotny lub w trakcie bezpłatnego urlopu. Wówczas twój nowy pracodawca odprowadza składki do miejscowego systemu, zaczynasz więc pracować na dodatkową, zagraniczną emeryturę.

A co z ubezpieczeniem zdrowotnym? Jeśli twój zagraniczny pracodawca będzie za ciebie płacił składki – masz prawo na tej podstawie korzystać z zagranicznej opieki lekarskiej. Jeśli jednak będziesz zgłaszany do polskiego ubezpieczenia – przed wyjazdem postaraj się w ZUS-ie o formularz A1, a następnie zgłoś się do NFZ po Europejską Kartę Ubezpieczenia Społecznego dla pracowników sezonowych. Na jej podstawie będziesz miał dostęp do publicznej służby zdrowia w kraju, w którym podejmujesz pracę.

Jak widać, przepisy dotyczące pracowników sezonowych są skomplikowane. Oplaca się dobrze je poznać przed wyjazdem, a na miejscu skonsultować treść umowy np. w polskim konsulacie. Skórka zwykle warta jest jednak wyprawki: w krajach starej Unii w ciągu miesiąca można zarobić tyle, ile w Polsce przez kwartał.

NA CELOWNIKU FISKUSA

Atrakcyjność pracy w danym kraju oceniać należy nie tylko po poziomie zarobków. Równie ważne jest to, jaki procent pensji faktycznie trafi do naszej kieszeni. A z tym bywa bardzo różnie.

Generalnie zasady wszędzie są podobne: pracodawcy odprowadzają podatek dochodowy od twojej pensji, regulują też składki rentowe i emerytalne. Ty – gdy idziesz do sklepu – natrafiasz na podatki pośrednie, a więc VAT i akcyzę. Podatki płacą też przedsiębiorcy – często według tych samych zasad.

Różnice pomiędzy krajami UE polegają głównie na kształcie systemu podatkowego i wysokości stawek. Ogólnie możliwości są dwie: system podatkowy może być progresywny (im kto więcej zarabia, tym więcej – procentowo – oddaje fiskusowi) lub liniowy (wszystkich obowiązuje ta sama stawka). W Europie dominuje ten pierwszy model, w niektórych krajach najwyższe stawki przekraczają 50 proc. (Szwecja 57 proc., Portugalia 56,5 proc.). Najniższa maksymalna stawka podatkowa wśród krajów o skali progresywnej obowiązuje w Czechach (22 proc.).

Drugie wspomniane rozwiązanie stało się modne dopiero w ostatnich dekadach i to wyłącznie we wschodniej Europie. Liniowy podatek dochodowy wprowadzono m.in. na Słowacji i Węgrzech, w Rumunii i Bułgarii oraz na Litwie, Łotwie i w Estonii. Najwyższa liniowa stawka podatkowa obowiązuje na Łotwie (23 proc.), a najniższa w Bułgarii (10 proc.).

22%

To najniższa maksymalna stawka podatkowa wśród krajów o skali progresywnej – obowiązuje w Czechach.

Pod względem nominalnej stawki podatkowej Polska zajmuje dobrą, 20. pozycję w rankingu państw UE (licząc od najwyższej stawki). Oznacza to, że nasz fiskus zbytnio nie łupi obywateli. Fachowcy zwracają jednak uwagę, że porównując systemy podatkowe, warto uwzględniać również inne czynniki, takie jak kwota wolna od podatku, wysokość progów podatkowych czy możliwość stosowania ulg.

Pod względem wysokości kwoty wolnej od podatku Polska jest już na szarym końcu UE, liderem – co ciekawe – jest Cypr. Podobnie jest w przypadku ulg: w Holandii odliczyć można np. część wydatków związanych z obsługą kredytu mieszkaniowego i dojazdami do pracy, w Danii – wydatki na prywatny fundusz emerytalny, a w Niemczech – koszty fachowej literatury niezbędnej do pracy. Nawet na Łotwie możliwe jest odliczenie wydatków na cele edukacyjne i zdrowotne. W Polsce ulgi są dość skromne – najważniejszą z nich jest tzw. ulga prorodzinna (na dzieci).

Szczegółowe informacje na temat stawek i progów podatkowych można zdobyć w urzędach skarbowych w poszczególnych państwach. Zgłoszenie się do nich to zwykle nasz obowiązek przy podejmowaniu pracy. Podobnie jak w Polsce

konieczne jest zdobycie numeru identyfikacyjnego (odpowiednika NIP-u), a w wielu krajach również specjalnej karty podatkowej. Dzięki niej nasz pracodawca będzie wiedział, jaką składkę powinien odprowadzić od naszej pensji.

Co ważne, we wszystkich krajach UE pracownicy z Polski muszą być traktowani dokładnie tak jak miejscowi – zabronione jest stosowanie jakichkolwiek ulg czy domiarów ze względu na kraj pochodzenia.

ZUS

Jak wynika z raportu PwC „Praca w UE – podatki i składki”, w 2014 r. w większości państw UE składki na ubezpieczenia społeczne były na poziomie podobnym jak w Polsce – wynosiły ok. 30-40 proc. wynagrodzenia brutto. Zazwyczaj składka pracodawcy jest większa niż składka pracownika.

ZYSKI KONTRA KOSZTY – CZYLI CZY SKÓRKA JEST WARTA WYPRAWKI?

Liczba Polaków, którzy w ostatnich latach wyemigrowali za pracą jasno wskazuje, że szukanie zatrudnienia za granicą ogólnie się opłaca. Niestety, nie oznacza to, że udaje się zawsze i wszystkim, nie wszyscy też są zadowoleni ze standardu życia. Zanim podejmie się decyzję o wyjeździe, trzeba bowiem wziąć pod uwagę więcej elementów niż tylko tabelę ze średnimi pensjami. Diabeł – jak zawsze – tkwi bowiem w szczegółach.

Po pierwsze – owszem, pensje we wszystkich krajach zachodniej Europy są nominalnie wyższe niż w Polsce. W Szwajcarii średnie miesięczne wynagrodzenie (przy kursie franka ok. 3,9 zł) sięga 27,4 tys. zł brutto, w Luksemburgu 19 tys. zł, a w Niemczech – 12,2 tys. zł. Trzeba jednak pamiętać, że są to kwoty średnie. Jeśli wyjeżdżamy za granicę w młodym wieku, bez szczególnego doświadczenia i w dodatku nie znając języka – lepiej przygotujmy się na pensję w okolicach minimalnej.

Najniższe dopuszczalne wynagrodzenia są bardzo zróżnicowane: w starej Unii najslabiej płacić można w Portugalii, Grecji, na Malcie i Hiszpanii – w 2013 r. minimalne stawki we wszystkich tych krajach nie przekraczały 600 euro miesięcznie. Najlepiej wygląda Luksemburg – tam najniższa pensja wynosi aż 1923 euro/mies. Na mapie Europy znajdziemy również takie kraje, w których nie ma przepisów regulujących najniższe wynagrodzenie (Irlandia, Francja, Wielka Brytania) lub są one zawarte w branżowych

umowach między pracownikami a pracodawcami (Szwecja, Finlandia). Do tych ostatnich koniecznie trzeba zajrzeć przed podpisaniem jakiegokolwiek umowy z pracodawcą.

Pod drugie – duża pensja brutto może oznaczać... całkiem przeciętną pensję netto. W niektórych krajach pracownicy mogą tylko pomarzyć o polskiej, 18-proc. stawce PIT. Podatki, jakie płacą, są bowiem dużo wyższe. Dla przykładu w Norwegii od 30 lat obowiązuje stawka 28-procentowa (niezależna od dochodów), we Francji 30-proc., a w Holandii pracownicy płacą co najmniej 36,25 proc. Faktem jest jednak, że wysokie podatki zwykle wracają do obywateli w formie różnego rodzaju zasiłków i świadczeń, których wysokości także nie da się porównać ze świadczeniami w Polsce. Więcej na temat podatków – na stronach 18-19.

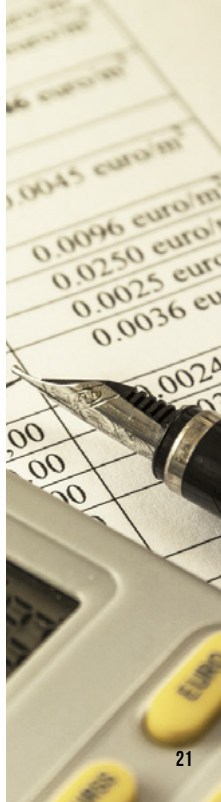
Po trzecie – wynagrodzenie, nawet netto, to zawsze tylko jedna strona medalu. Równie ważne są koszty zakwaterowania i żywienia. Pod tym względem czołówka najdroższych państw jest podobna: w Szwajcarii czy Norwegii za towary czy usługi możemy się spodziewać cen trzy- a nawet czterokrotnie wyższych niż w Polsce. Koszty życia porównywalne z polskimi są za to na południu Europy – w Portugalii, Hiszpanii czy we Włoszech. Oprócz opłat

za mieszkanie i żywność trzeba wziąć pod uwagę koszty transportu, internetu czy wydatki na rozrywkę.

Jak więc wypada bilans? W krajach starej Unii, Szwajcarii czy na Islandii zwykle Polacy pracujący na pełny etat są w stanie utrzymać się na tzw. normalnym poziomie. Stać ich nie tylko na wynajem mieszkania i wyżywienie, ale również na drobne przyjemności czy kupno samochodu. Duże znaczenie dla ich sytuacji mają jednak ich kwalifikacje, komunikatywność i znajomość języka.

1923 EURO

Tyle miesięcznie wynosi najniższa pensja w Luksemburgu.

EUROPEJSKI PORTAL MOBILNOŚCI ZAWODOWEJ

EURES – OFERTY PRACY

Shukasz pracy a granicą? Na portalu EURES znajdziesz ich ponad milion ze wszystkich państw UE. Baza ofert pracy jest aktualizowana codziennie. Możesz ją przeszukiwać według krajów, regionów, zawodów, rodzajów umów.

EURES – BAZA CV

Chcesz sprawdzić, ile wart jest twój życiorys? Umieść go w bazie CV EURES. Wystarczy wypełnić odpowiedni formularz. Twoje CV będzie dostępne dla wszystkich doradców EURES i pracodawców zarejestrowanych w serwisie. Dostaniesz też login i hasło dostępu. Dzięki temu będziesz mógł zmieniać i aktualizować swoje dane.

EURES – PRAKTYCZNE INFORMACJE

Potrzebujesz wiadomości o życiu i warunkach pracy za granicą? Na portalu EURES znajdziesz informacje o trendach na rynkach pracy, zakwaterowaniu, podatkach, kosztach życia, ochronie zdrowia, przepisach socjalnych.

DOWIEDZ SIĘ WIĘCEJ NA: WWW.EUROPA.EU/EURES

EUROPASS to pakiet dokumentów,
dzięki którym skutecznie zaprezentujesz
swoje osiągnięcia na rynku pracy i edukacji
nie tylko w kraju ojczystym,
ale w całej Europie.

Wypromuj się z EUROPASS:

- ▶ oczaruj swoim wykształceniem i karierą
- ▶ podkreśl kwalifikacje i kompetencje
- ▶ zablęśnij znajomością języków
- ▶ zaprezentuj umiejętności
zdobyte poza szkołą.

- ▶ CURRICULUM VITAE
- ▶ PASZPORT JĘZYKOWY
- ▶ MOBILNOŚĆ
- ▶ SUPLEMENT DO DYPLOMU SZKOŁY WYŻSZEJ
- ▶ DOKUMENTY DLA ABSOLWENTÓW
KSZTAŁCENIA ZAWODOWEGO

*Lądek czy Londyn?
Parczew czy Paryż?*

*Pracuj i ucz się,
gdzie tylko chcesz!*

www.europass.org.pl

AUSTRIA

Austria nie należy do najpopularniejszych miejsc emigracji zarobkowej Polaków. Pod koniec 2013 r. w tym kraju mieszkało ok. 30 tys. Polaków, ponadtrzykrotnie mniej niż np. w Holandii. Zarobki są tymczasem całkiem przyzwoite, poziom życia należy do najwyższych w Europie, a bezrobocie jest tak niskie, że aż trudno w to uwierzyć.

WAŻNE

W Austrii istnieje obowiązek meldunkowy. W ciągu trzech dni od przyjazdu powinieneś się zameldować w urzędzie miasta (niem. *Magistrat*) lub gminy (niem. *Gemeindeamt*).

POSZUKIWANI

Austriacy pracodawcy najczęściej poszukują specjalistów z sektora budowlanego i przemysłu ciężkiego: malarzy, betoniarzy, operatorów maszyn. Samodzielnie można szukać szczęścia w gastronomii i hotelarstwie oraz transporcie.

PODATKI

Podstawowa stawka – obowiązująca przy dochodach do 25 tys. euro rocznie – sięga aż 36,5 proc. Możesz jednak liczyć na wiele ulg i zasiłków.

5,3%

Tyle wynosiło w lutym 2015 r. bezrobocie w Austrii. To jeden z najniższych wskaźników w UE. Wyjątkowo niski jest też odsetek osób młodych bez pracy (9 proc.).

39 TYS. EURO

wynoszą przeciętne roczne zarobki w Austrii. Najlepiej zarabia się w Wiedniu i okolicach, najślabiej w Tyrolu.

22%

O tyle wyższe są przeciętne ceny żywności i napojów w Austrii od średniej w Unii Europejskiej. W Unii droższe są tylko kraje skandynawskie.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

URSULA

**koordynatorka krajowego
biura Eurodesku**

Bezrobocie wśród młodzieży w Austrii jest wyjątkowo niskie, choć w ostatnim czasie nieco wzrosło. Nasz kraj pozostaje jednak miejscem, w którym wielu młodych Europejczyków szuka szans zawodowych. Najwięcej ofert pracy jest w sektorze turystycznym oraz w służbie zdrowia.

BELGIA

Wysokie zarobki, niskie bezrobocie i stabilna sytuacja gospodarcza zachęcają do spróbowania swych sił w Belgii. Największą przeszkodą pozostają języki – by w tym kraju czuć się naprawdę swobodnie, trzeba znać co najmniej dwa, choć i trzeci nie zaszkodzi. Ale nie ma problemów nie do przeskoczenia – najlepiej wie o tym 50 tys. polskich emigrantów.

WAŻNE

Formalnie Belgia to jeden kraj. Faktycznie jednak na każdym kroku widać podziały: Flandria i Walonia mają osobne systemy edukacji i oddzielną administrację, różnią się też przepisami. Zanim wyjedziesz, sprawdź, dokąd trafisz.

FORMALNOŚCI

Niezależnie od tego, czy zostaniesz zatrudniony na umowę stałą, czy okresową, przysługiwać ci będą takie same przywileje – np. równy okres wypowiedzenia. W ten sposób Belgia walczy z plagą umów na czas określony.

BEZPIECZEŃSTWO

Pomocy możesz szukać w związkach zawodowych – wskaźnik tzw. uzwiązkowienia w Belgii należy do najwyższych na świecie. Do organizacji pracowników należy 7 na 10 zatrudnionych. Największą centralą jest ACV-CSC (www.acv-csc.be).

8,5%

wynosiło bezrobocie w Belgii w lutym 2015 r.: O pracę nie wszędzie jest jednak łatwo: w rejonie Brukseli odsetek osób bez pracy przekracza 21 proc.

42,6 TYS. EURO

wynosiło w 2013 r. średnie roczne wynagrodzenie w Belgii. Płaca minimalna sięga ok. 1500 euro miesięcznie i jest uzależniona od wieku pracownika.

12%

droższe od średniej unijnej są artykuły spożywcze i napoje w belgijskich sklepach. Nieco tańsze niż zwykle w UE są za to alkohole.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

GERT DE BUCK
koordynator sieci EURES

Belgia to kraj ludzi dojeżdżających do pracy. Z badań wynika, że 18 proc. Belgów codziennie przekracza granice swojego regionu, by dotrzeć do miejsca zatrudnienia. To nic dziwnego, biorąc pod uwagę różnice w poziomie bezrobocia. We Flandrii wynosi ono zaledwie 5 proc.!

CYPR

Wyspa na Morzu Śródziemnym kusi piękną pogodą i krajobrazem. No i systemem podatkowym, który skłania wiele polskich firm do ucieczki przed rodzimym fiskusem. Po załamaniu w roku 2013 cypryjska gospodarka wychodzi na prostą, co powinno być dobrą wiadomością dla Polaków szukających tam pracy.

FORMALNOŚCI

Niezależnie od tego, w jakim celu przybyłeś na Cypr; jeśli masz zamiar przebywać na nim dłużej niż 21 dni, powinieneś zgłosić się do Departamentu Ewidencji Ludności i Migracji. Masz na to – uwaga – aż 35 dni od momentu wjazdu na wyspę.

WYPOCZYNEK

Pogoda na Cyprze zwykle nie sprzyja sumiennej pracy. Ustawowo będzie ci jednak przysługiwać zaledwie 20 dni urlopu rocznie. Na szczęście porozumienia zbiorowe między pracownikami a pracodawcami są pod tym względem bardziej hojne.

TOWARZYSTWO

Na Cyprze masz szansę na pracę w międzynarodowym zespole. Aż 19 proc. mieszkańców tego kraju stanowią cudzoziemcy, większość przyjechała tu w celach zarobkowych.

16,3%

wynosiło bezrobocie na Cyprze w lutym 2015 r. W ciągu ostatnich trzech lat wzrosło o prawie połowę!

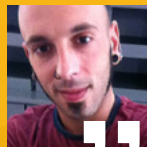
1881 EURO

wynosiło w połowie 2013 r. przeciętne miesięczne wynagrodzenie. Mimo kryzysu część firm wciąż wypłaca 13., a nawet 14. pensję.

17%

wynosi na Cyprze stawka VAT – należy do najniższych na Starym Kontynencie. Podatki osobiste też są niskie – kwota wolna wynosi aż 19,5 tys. euro rocznie!

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

YIANNIS

**pracownik krajowego
biura Eurodesku**

Z danych Eurostatu wynika, że co trzeci młody mieszkaniec Cypru nie ma pracy. Trudności ze znalezieniem zatrudnienia mają nawet osoby po studiach, wiele z nich musi z tego powodu emigrować – do krajów UE, Emiratów Arabskich czy Kataru.

Nieco więcej miejsc pracy dostępnych jest w gastronomii, trzeba się jednak przyzwyczaić do pracy po nocach.

DANIA

Skoro polski system podatkowy uważamy za skomplikowany, to co powiedzieć o duńskim? Daniny płaci się samorządowi, państwu, związkom zawodowym, a nawet Kościołowi (jeśli ktoś ma ochotę). Maksymalna stawka sięga aż 51,7 proc. dochodu. Te niedogodności z pewnością wynagrodzi jednak comiesięczna pensja – średnio czterokrotnie wyższa niż w Polsce, oraz fakt, że pracę ma w zasadzie każdy, kto ma ochotę ją podjąć

FORMALNOŚCI

Jeśli przyjechałeś do Danii w celu podjęcia pracy, możesz przebywać na jej terytorium nawet przez sześć miesięcy bez ubiegania się o pozwolenie. Wystarczy, że będziesz w stanie udowodnić urzędnikom, że faktycznie starasz się o pracę.

CIEKAWE

Dania zajmuje 5. miejsce w światowym rankingu krajów o najwyższych kosztach życia. Zestawienie opublikował w styczniu 2015 r. portal Numbeo.com, biorąc pod uwagę m.in. wskaźnik cen towarów i usług oraz koszty wynajmu i ceny w restauracjach.

WARUNKI PRACY

W Danii obowiązuje zaledwie 37-godzinny tydzień pracy, a zatrudnionym przysługuje aż 30 dni urlopu (licząc łącznie z sobotami). Zasiłek dla bezrobotnych dostają jednak tylko ci, którzy wcześniej wykupili specjalne ubezpieczenie.

6,2%

tyle wynosiła stopa bezrobocia w Danii w lutym 2015 r. Lepsza sytuacja na rynku pracy panuje tylko w sześciu krajach UE.

408 TYS. KORON

zarabia rocznie przeciętny Duńczyk. Przy kursie korony na poziomie 0,54 zł daje to miesięczną pensję na poziomie 18,4 tys. złotych.

41%

o tyle wyższe niż średnio w UE są ceny żywności i napojów w duńskich sklepach. W Europie drożej jest tylko w Szwajcarii i Norwegii.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

TELIMENA
asystentka w biurze podróży

Wiele osób w Danii narzeka na podatki. Ja jednak uważam, że warto je płacić w zamian za benefity, które się dostaje od rządu: opłacone wakacje dla studentów, stypendia naukowe, darmowe szkolnictwo, kursy języka duńskiego czy dostęp do służby zdrowia.

FINLANDIA

To państwo, które lubi myśleć za obywatela. Zabiera mu lwią część dochodów, ale jednocześnie oferuje niezliczone zasiłki i dodatki, mające stymulować gospodarkę i ułatwiać wychowywanie dzieci. Efekt chyba nie jest najgorszy – standard życia w Finlandii należy do najwyższych na świecie. Rozczarowuje za to poziom bezrobocia.

ZASIŁKI

Podobnie jak w kilku innych krajach Europy, by mieć szansę na zasiłek dla bezrobotnych, musisz wcześniej płacić składki specjalnego ubezpieczenia. Od państwa dostaniesz tylko podstawową, stosunkowo niewielką zapomogę.

NA SWOIM

Przedsiębiorcy w Finlandii mogą liczyć na wyjątkowe traktowanie. Gdy zgłoszisz zamiar uruchomienia działalności, urząd pracy wypłaci ci tzw. startowe, umożliwiające pokrycie najważniejszych wydatków w trakcie pierwszych 24 miesięcy.

KONKURENCJA

Choć państwo ze stolicą w Helsinkach jest większe od Polski, Finów jest siedem razy mniej niż Polaków. Rynek pracy jest więc stosunkowo niewielki, a emigranci z naszego kraju często przegrywają konkurencję z przybyszami z Estonii.

9,1%

wynosiło w lutym 2015 r. bezrobocie w Finlandii – było najwyższe na Półwyspie Skandynawskim (i wyższe niż w Polsce).

40 TYS. EURO

rocznie wynosi średnia pensja w Finlandii. To więcej niż w Niemczech czy Francji, ale dużo mniej niż w Norwegii lub Danii.

23%

o tyle wyższe są ceny w fińskich sklepach od przeciętnych w Unii. To oznacza jednocześnie, że za żywność czy napoje zapłacimy dwa razy więcej niż w Polsce.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

HILMA

**doradca w Centrum Mobilności
Międzynarodowej CIMO**

Poziom bezrobocia wśród młodzieży jest w Finlandii stosunkowo wysoki – nasz kraj nie jest więc wymarzoną miejscowością dla młodego obcokrajowca szukającego zatrudnienia. Swoich sił mogą jednak próbować wykwalifikowane pielęgniarki oraz robotnicy budowlani. Finlandia jest cudownym miejscem do życia, choć niektórzy narzekają na trudny język i pogodę.

FRANCJA

Choć we Francji tydzień pracy jest najkrótszy w Europie, a bezrobocie nie przekracza średniej w strefie euro, Polacy nad Sekwanę nie wybierali się dotąd zbyt chętnie. Największą przeszkodą wydaje się fakt, że z miejscowymi trzeba rozmawiać w ich ojczystym języku, a ten w polskich szkołach wyraźnie przegrywa z angielskim i niemieckim.

FORMALNOŚCI

Podobnie jak w wielu innych krajach Europy umowy we Francji mogą być zawierane na piśmie lub ustnie, z tym że te drugie zawsze uważa się za zawarte na czas nieokreślony i pełen etat. W razie kłopotów zwróć się do związków zawodowych.

FISKUS

We Francji obowiązek odprowadzania podatku w pełni spoczywa na pracowniku. Zaliczki na poczet podatku dochodowego nie są potrącane z pensji, jak to ma miejsce w Polsce.

NA SWOIM

Zgodnie z francuskim prawem, osoby samozatrudnione (fr. *auto-entrepreneur*) nie płacą żadnych składek, jeśli nie mają dochodów. Nie muszą też przejmować się VAT-em oraz posiadać osobnego konta bankowego.

11,3%

wynosiło bezrobocie we Francji w lutym 2015 r. Jeszcze trzy miesiące wcześniej było o 1 punkt procentowy niższe.

35,5 TYS. EURO

rocznie zarabiał w 2013 r. statystyczny Francuz. To prawie dwa razy więcej niż przeciętny Grek, ale mniej niż Niemiec.

8%

o tyle wyższe są ceny we francuskich sklepach od średniej w UE. Stosunkowo tani jest prąd, który jest produkowany głównie w elektrowniach atomowych.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

ANNA
fizjoterapeutka

Pierwsza rzecz, jaka przychodzi mi do głowy na temat pracy we Francji? Łatwość, z jaką można ją dostać! Pięć minut po wysłaniu CV zaczęły dzwonić telefony. W moim zawodzie można przebierać, ofert jest bez liku! W dodatku we Francji system pracy jest mniej stresujący. Czasem więcej jest gadania niż pracowania...

GRECJA

Zadłużona po uszy, skłócona z połową Europy i balansująca na krawędzi strefy euro – tak od pięciu lat wygląda Grecja. Nic dziwnego, że mało kto myśli o tym, by właśnie tam szukać szczęścia na rynku pracy. Na dobrą sprawę nie ma nawet pewności, że za jakiś czas pensje nie będą tam wypłacane w drachmach, a nie w euro.

FORMALNOŚCI

Jeśli trafisz do Grecji z zamiarem podjęcia pracy, musisz w ciągu dwóch tygodni zgłosić się do tzw. policji turystycznej. Jej urzędnicy wyjaśnią ci, jak uzyskać tzw. europejskie pozwolenie na pracę. O ile będą znali angielski.

PODATKI

Od 2013 r. w Grecji nie ma już kwoty wolnej od podatku. Zamiast tego słabiej zarabiający mogą liczyć na zniżkę podatkową w wysokości 2100 euro. Pod jednym warunkiem: że przedstawią paragony za nabyte towary i usługi!

CIEKAWE

Pod Akropolem nie ma kodeksu pracy. Przywileje zatrudnionych rozrzucone są po wielu różnych ustawach. W sytuacjach spornych warto skorzystać z pomocy związków zawodowych lub polskiego konsulatu.

684 EURO

wynosiła w 2014 r. płaca minimalna w Grecji. Jeszcze w 2011 r. była dużo wyższa – sięgała 751 euro.

18,5 TYS. EURO

wynosiła w 2013 r. średnia roczna pensja pracowników w Grecji. Jeszcze w 2009 r. statystyczny Grek zarabiał o 5 tys. euro więcej!

51,2%

wynosiło bezrobocie wśród młodzieży w Grecji w grudniu 2014 r. To najwyższy wskaźnik w całej Unii Europejskiej.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

PANOS SKOURLETIS
minister pracy Grecji

Jednym z celów rządu Grecji jest przywrócenie płacy minimalnej na poziomie 751 euro. Będziemy też dążyć do przywrócenia umów zbiorowych, wypowiedzianych w związku z kryzysem, oraz do wzmocnienia inspekcji pracy. Społeczne skutki problemów gospodarczych muszą zostać ograniczone.

Za: greece.greekreporter.com

HISZPANIA

Za rekomendację dla tego kraju wystarczy jedna liczba – 53,3 proc. Takie było pod koniec 2014 roku bezrobocie wśród hiszpańskiej młodzieży. Nic dziwnego, że coraz więcej młodych ludzi wybiera się w poszukiwaniu zatrudnienia do Wielkiej Brytanii, Niemiec czy Holandii. Czy warto zatem szukać szczęścia za Pirenejami? Tylko znając język i mając porządny fach w ręku.

FORMALNOŚCI

W Hiszpanii cierpliwość się przydaje. Na wydanie numeru identyfikacji cudzoziemca (NIE), koniecznego do podjęcia pracy, trzeba czekać od 25 do 40 dni – i jeszcze za to zapłacić. Na początek zadbaj jednak o zameldowanie w lokalnym urzędzie.

PODATKI

Podobnie jak w Polsce, wskutek kryzysu rząd zmuszony był podnieść VAT – z 18 do 21 proc. Zwiększono też stawki podatku dochodowego, najniższa wynosi obecnie 24,75 proc. Uwaga – wysokość danin może się różnić w zależności od regionu.

CIEKAWE

W latach 2008-13 z Hiszpanii wyjechało aż 50 tys. pracujących Polaków. Większość z nich nie wróciła jednak do ojczyzny – zaczęli szukać szczęścia na Wyspach Brytyjskich.

26,8 TYS. EURO

rocznie wynosiła w 2013 r. pensja przeciętnego pracownika w Hiszpanii. W ciągu ostatnich lat stawka ta rosła tylko symbolicznie.

757 EURO

sięgała na początku 2015 r. miesięczna płaca minimalna. To jedna z najniższych stawek wśród krajów starej UE, w których obowiązuje regulacja płac.

6%

o tyle niższe od średnich w UE są ceny żywności i napojów w hiszpańskich sklepach. Za wynajem kawalerki zapłacisz ok. 300 euro.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

JORGE

pracownik regionalnego punktu sieci Eurodesk

Ponad 40 proc. młodych Hiszpanów ukończyło studia – to najlepiej przygotowane do pracy pokolenie w historii kraju. Ale pracy nie ma, więc młodzi emigrują. Za granicę – a nawet za ocean, do Ameryki Łacińskiej – wyjechało już 250 tys. młodych Hiszpanów.

HOLANDIA

Kraj Tulipanów należy do państw o najniższym bezrobociu, stosunkowo wysokich zarobkach, ale wcale nie najwyższych cenach. Może być więc ciekawą alternatywą dla Polaków szukających pracy za granicą, szczególnie biorąc pod uwagę... komfort podróży niemieckimi autostradami. Atmosferę psują tylko holenderscy politycy, z których część jest wyraźnie niechętna imigrantom.

FORMALNOŚCI

Od stycznia 2014 r. istnieje obowiązek rejestracji nawet krótkiego pobytu w Holandii (krótszego niż 4 miesiące). W tym celu musisz udać się do jednego z 18 urzędów gminy i uzyskać wpis do Centralnej Ewidencji Ludności.

URLOP

Twój szef w Holandii sam zaszereży się o to, byś miał pieniądze na urlop. Zwykle pracodawcy potrącają pracownikom 8 proc. pensji, by pieniądze te wypłacić w maju jako tzw. wakacyjne.

PODATKI

Stawka podatku przy rocznych dochodach do 19,6 tys. euro sięga aż 36,5 proc.! Holendrzy mają jednak prawo do wielu ulg i zwolnień, de facto fiskus jest więc znacznie mniej pazerny.

7,1%

wynosiło bezrobocie w tym kraju w lutym 2015 r. To nieco mniej niż w Polsce, ale więcej niż np. w Czechach, Estonii czy Rumunii.

103 TYS.

Polaków mieszkało w Holandii pod koniec 2013 r. To tyle, ile łącznie we Francji i Szwecji.

42,5 TYS. EURO

rocznie zarabiał w 2013 r. statystyczny Holender. Płaca minimalna wynosi ok. 1500 euro miesięcznie i jest aktualizowana dwa razy w roku.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

MONIKA

pracownik produkcji

Holendrzy prowadzą regularny tryb życia i na wszystko mają odpowiednią porę: na picie kawy, na lunch i na obiad. Pracujesz 8 godz. dziennie, ale w pracy spędzasz 9,5 godziny, bo masz trzy półgodzinne przerwy. Co ciekawe, menedżera można tu pomylić ze zwykłym pracownikiem fizycznym. Ubiągają się podobnie – i obaj przyjeżdżają do pracy rowerem.

IRLANDIA

Zielona Wyspa w modelowy sposób wyszła z kryzysu – jej PKB w 2014 r. wzrósł o 3,6 proc., co było najlepszym wynikiem na Starym Kontynencie. Nie oznacza to jednak, że z dnia na dzień poprawiła się sytuacja wszystkich Irlandczyków. Średnie wynagrodzenie w Irlandii spadło w 2013 r. do poziomu najniższego od siedmiu lat. Cóż z tego – Polaków wciąż przyprawia o zawrót głowy.

FORMALNOŚCI

Według irlandzkiego prawa pracownikiem jesteś wówczas, gdy powierzono ci obowiązki i obiecano pensję. Nie musi tego potwierdzać żadna umowa. Dla spokoju warto ją jednak podpisać. By było to możliwe, musisz zdobyć numer ubezpieczenia społecznego.

KOSZTY UTRZYMANIA

Irlandia pod tym względem przegrywa konkurencję z większością państw Europy. Za kawalerkę w Dublinie zapłacisz miesięcznie co najmniej 1200 euro, za obiad – od 6 do 12 euro.

PRACA SEZONOWA

Najłatwiej o nią w branży gastronomicznej i turystyczno-hotelowej. W gastronomii najlepiej szukać zatrudnienia w dużych miastach, jak Dublin, Cork i Limerick, gdzie jest największa liczba restauracji i barów szybkiej obsługi.

115 TYS.

Polaków żyło w Irlandii pod koniec 2013 r. Nasi rodacy stanowią na Zielonej Wyspie najliczniejszą grupę imigrantów.

70%

o tyle wyższe są ceny alkoholi i papierosów w Irlandii w porównaniu ze średnią europejską. W Europie drożej jest tylko w Norwegii.

47,3 TYS. EURO

zarabiał w 2013 r. przeciętny pracownik w Irlandii. To o ponad 2 tys. euro mniej niż jeszcze w 2009 r. Płaca minimalna wynosi 8,65 euro za godzinę.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

**MAŁGORZATA
FIEDOT-DAVIES**

*koordynatorka krajowego
biura Eurodesku*

Dzień pracy w Irlandii zazwyczaj nie zaczyna się przed 9.00 i nie kończy przed 17.00. Wiele firm oferuje jednak także ruchomy czas pracy (flexi-time), co odpowiada tym, którzy muszą np. najpierw zawięzić dzieci do szkoły (także zaczynającej się ok. godz. 9.00) albo... nie należąc do rannych ptaszków.

ISLANDIA

Wyspiarze z północy Atlantyku odzyskali równowagę po gospodarczym sztormie i ogłosili, że jednak nie wybierają się do Unii Europejskiej. Dla Polaków szukających zatrudnienia za granicą nie ma to jednak wielkiego znaczenia – dostęp do islandzkiego rynku pracy jest otwarty. I nasi rodacy skrzętnie z tego korzystają – na wyspie gejzerów mieszka ich już prawie 9,5 tysiąca.

UTRZYMANIE

Islandia zajmuje 4. miejsce w światowym rankingu krajów o najwyższych kosztach życia. Zestawienie opublikował w styczniu 2015 r. portal Numbeo.com. Na gorącej wyspie szczególnie kosztowna jest żywność oraz posiłki w restauracjach.

FORMALNOŚCI

Islandia jest bardzo gościnna – po przyjeździe możesz szukać pracy aż przez sześć miesięcy, bez konieczności zdobywania pozwolenia na pobyt. Choć kraj nie należy od UE, bezrobotni mogą szukać pomocy w biurach sieci Eures.

NA SWOIM

Na Islandii możesz założyć własną firmę za zasadach identycznych jak obywatele tego kraju. Z jednym zastrzeżeniem: nie będziesz się zajmował rybołówstwem i przetwórstwem ryb. Islandzki rząd mocno broni najważniejszej gałęzi swojej gospodarki.

3,4%

wynosiła w lutym 2015 r. stopa bezrobocia na Islandii. Według ekonomistów oznacza to, że zatrudnienie miał każdy chętny.

526 TYS. KORON

brutto wynosiło w lutym 2015 r. średnie miesięczne wynagrodzenie brutto w tym kraju. W przeliczeniu to ok. 14,7 tys. złotych.

55%

średniej unijnej wynoszą na Islandii ceny energii elektrycznej. To oznacza, że mieszkańcy tego kraju płacą za prąd mniej niż Polacy.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

EWA

pracowniczka hostelu

Islandczycy są zdecydowanie bardziej wyluzowani od Polaków. Nigdy się nie spieszą, a kiedy już pojawi się problem, króluje zasada „þetta reddast”, czyli „wszystko się jakoś ułoży”.

Dla obcokrajowców największym problemem może być to, że Islandia jest mała, więc wiele spraw załatwianych jest „w rodzinie”. Niestety, dotyczy to również zatrudnienia.

LUKSEMBURG

Płaca minimalna w Luksemburgu – sięgająca 1923 euro – w całej Europie budzi zazdrość, a w Polsce – niedowierzanie. To przecież – w przeliczeniu – dwa razy więcej od średniej pensji w naszym kraju! Rynek pracy w księstwie u podnóża Ardenów jest jednak niewielki, a o pracę starają się nie tylko przybysze z Europy Środkowej, ale przede wszystkim Niemcy, Francuzi i Belgowie.

FORMALNOŚCI

Jeśli planujesz przebywać w Księstwie dłużej niż trzy miesiące, musisz w ciągu ośmiu dni złożyć deklarację przybycia w lokalnym urzędzie gminy. Taniej i prościej będzie jednak zamieszkać w przygranicznym regionie Niemiec.

UMOWY

W Luksemburgu umowy mogą być zawierane w kilku językach urzędowych: francuskim, niemieckim i luksemburskim. Możesz zażądać od pracodawcy takiej wersji, która będzie dla ciebie bardziej zrozumiała.

PODATKI

Publiczne daniny należą tu do najniższych w Europie. VAT wynosi zaledwie 15 proc., a najwyższa stawka PIT (w 17-stopniowej skali!) to 40 proc.

5,8%

wynosiła w lutym 2015 r. stopa bezrobocia w Luksemburgu. Lepsza sytuacja na rynku pracy panowała tylko w Austrii, Niemczech, Czechach i na Malcie.

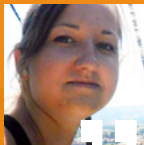
55,9 TYS. EURO

wynosiła w 2013 r. średnia pensja w Luksemburgu. W ciągu 10 lat wzrosła o prawie 11 tys. euro, czyli ponad 24 proc.

14%

o tyle tańsze od średniej w Unii są w Luksemburgu alkohole i papierosy. Za żywność i napoje zapłacimy jednak o kilkanaście procent więcej niż zwykle w UE.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

JOANNA
fund officer

W Luksemburgu – w porównaniu z innymi krajami Europy Zachodniej – pracuje się bardzo dużo. Standardem jest 40-godzinny tydzień pracy, ale faktycznie w pracy spędza się więcej czasu. Na szczęście atmosfera w mojej wielonarodowej branży jest bardzo przyjazna. Wielką zaletą jest również możliwość pracy z wykwalifikowanymi profesjonalistami.

MALTA

Niepozorna wyspa na Morzu Śródziemnym znajduje się w czołówce rankingów poziomu życia na świecie, choć same pensje wielkiego wrażenia nie robią. Można za to korzystać z pięknych plaż i pięknej pogody. Komu się spodoba – może za 650 tys. euro kupić sobie maltański paszport, w dodatku bez konieczności płacenia podatków na wyspie. Po co? Choćby po to, by bez wiz latać do USA.

FORMALNOŚCI

Umowę o pracę powinieneś dostać w ciągu ośmiu dni od momentu zatrudnienia. Jeśli nie chcesz dokumentu w języku maltańskim – możesz poprosić o wersję angielską. W dokumencie muszą znaleźć się podstawowe informacje, m.in. o wynagrodzeniu.

SEZONOWO

Najwięcej ofert pracy w sezonie wakacyjnym oferuje sektor turystyczny. Najczęściej jest to praca dla recepcjonistów, pokojówek, pomocy kuchennej, kelnerów i barmanów w hotelach, barach i restauracjach.

UTRZYMANIE

Ceny żywności i napojów na Malcie były w 2013 r. dokładnie na poziomie średniej europejskiej. Nieznacznie tańsze były tylko alkohole, papierosy i ubrania. Tygodniowe wydatki na wyżywienie i środki czystości nie powinny przekroczyć 100 euro.

5,9%

wynosiło w lutym 2015 r. bezrobocie na Malcie. To jeden z najniższych wskaźników w UE. Wśród młodzieży pracy nie miało 11,8 proc. osób.

16,1 TYS. EURO

wynosiło średnie roczne wynagrodzenie na Malcie w 2014 r. Najlepiej – ponad 26,5 tys. rocznie – zarabiają pracownicy sektora finansowego.

192 GODZINY

urlopu rocznie przysługują pracownikom na Malcie. W naszym rozumieniu to 24 dni, jednak Malta jest jednym z nielicznych państw świata, gdzie wymiar urlopu jest podawany w godzinach.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

JOANNA

dziennikarka, event manager

Z Malty zapamiętałam głównie brak ogrzewania w budynkach, 30-procentowe podatki przez pierwsze pół roku działalności oraz niskie zarobki. We znaki dała mi się również koszmarna biurokracja. Malta na wakacje – tak, na życie – absolutnie nie.

NIEMCY

Po otwarciu niemieckiego rynku pracy fala emigracji Polaków narastała stopniowo. Jeszcze w 2012 r. liczba wyjeżdżających była mniejsza od oczekiwań, w 2014 r. Niemcy były już drugim najpopularniejszym krajem wśród osób szukających zatrudnienia poza Polską. Nie ma w tym nic dziwnego – Niemcy to najbogatszy sąsiad Polski.

FORMALNOŚCI

Jeśli zamierzasz przebywać w Niemczech przez dłuższy czas, masz obowiązek zgłosić się do lokalnego urzędu meldunkowego. Należy zrobić to w ciągu siedmiu dni, choć niektóre landy dają na to dwa tygodnie.

WARUNKI PRACY

Średnio w Niemczech pracuje się 39 godzin tygodniowo: od poniedziałku do czwartku 8 godzin i 7 godzin w piątek. Minimalny urlop wynosi 24 dni robocze (licząc z sobotami), choć umowy zbiorowe zwykle są pod tym względem korzystniejsze.

CIEKAWE

Niemcy są krajem, w którym liczba polskich emigrantów rośnie w ostatnich latach najszybciej. Według szacunków, za Odrą pod koniec 2013 r. mieszkało ok. 560 tys. naszych rodaków. To o 125 tys. więcej niż przed otwarciem rynku pracy.

35,9 TYS. EURO

wynosiła w 2013 r. przeciętna roczna pensja pracownika w Niemczech. Lekarze za Odrą zarabiają ok. 4600 euro miesięcznie, inżynierowie – 3800 euro.

8,5 EURO

to nowa stawka minimalna za godzinę pracy, wprowadzona w Niemczech w styczniu 2015 r. Mniej wolno płacić tylko doręczycielom gazet i praktykantom.

4,8%

wynosiło w lutym 2015 r. bezrobocie w Niemczech – było najniższe w całej UE. Ze zdobyciem zatrudnienia problemów nie mają nawet ludzie młodzi.

”

IRMINA
przedszkolanka

W Niemczech podoba mi się punktualność, dotrzymywanie słowa i uprzejmość, z jaką można się spotkać w sklepach i restauracjach. Przeszkadza za to niekończąca się biurokracja, która potrafi zniechęcić do osiągnięcia celu. Państwo pomaga jednak w integracji – opłaca np. kurs językowy na poziomie B1.

NORWEGIA

Skandynawskie królestwo przyciąga co roku tylu pracowników z zagranicy, że aż stworzyło dla nich specjalne placówki. W Centrach Obsługi Pracowników Zagranicznych współpracują ze sobą policjanci, przedstawiciele fiskusa, inspekcji pracy i służb imigracyjnych. Wszystko po to, byś dostał każdą informację, której potrzebujesz. Efekt? Samych Polaków w Norwegii jest już ponad 70 tysięcy.

CIEKAWE

W światowym rankingu krajów o najwyższych kosztach życia Norwegię wyprzedza tylko Szwajcaria. Zestawienie opublikował w styczniu 2015 r. portal Numbeo.com, uwzględniając m.in. wskaźnik cen towarów i usług konsumpcyjnych.

FORMALNOŚCI

Jeśli przyjedziesz do Norwegii z zamiarem stałego pobytu, masz osiem dni na to, by zgłosić ten fakt do rejestru ludności. Ewidencję prowadzą... urzędy skarbowe, ich sieć liczy 42 placówki.

PIENIĄDZE

Płaca minimalna uregulowana jest tylko w kilku sektorach: budownictwie, przemyśle stoczniowym, rolnictwie i ogrodnictwie. Pod koniec 2014 r. wykwalifikowani budowlańcy za godzinę musieli dostawać 182,5 korony (1 korona = 0,48 zł).

25 TYS.

o tyle zwiększyła się liczba polskich emigrantów w Norwegii w latach 2011-2013. Gdyby przełożyć to na procenty, wzrost sięgnąłby 55 proc.!

130 KORON

kosztuje wizyta u lekarza publicznej służby zdrowia w Norwegii. Opłatę ponosisz niezależnie od składek pobieranych z pensji.

3,9%

wynosiła wiosną 2015 r. stopa bezrobocia w Norwegii. To jeden z najniższych wskaźników na świecie.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

JOANNA

projektant graficzny

W Norwegii pracuje się inaczej, spokojniej i na naprawdę dobrych warunkach. Nie chodzi tu tylko o wysokość zarobków, ale i o świadczenia, na przykład o „feriepenger”, czyli specjalny dodatek na wakacje. Mimo że większość Norwegów świetnie mówi po angielsku, to warto nauczyć się norweskiego – pomoże to nie tylko w znalezieniu lepszej pracy, ale i w przełamaniu lodów ze zdystansowanymi Skandynawami!

PORTUGALIA

Jeden z najbiedniejszych krajów starej Unii zmagają się z poważnymi problemami gospodarczymi i wysokim bezrobociem, a do tego nie oferuje zarobków, które przyprawiłyby o zawrót głowy. Dopóki sytuacja się nie zmieni, Portugalia będzie raczej propozycją dla miłośników dużego ryzyka.

WARUNKI PRACY

Portugalczycy pracują zwykle 40 godzin tygodniowo, od 9.00 do 18.00 z godziną przerwą na obiad. Jeśli umowa nie ma formy pisemnej, uważa się ją za zawartą na pełen etat i czas nieokreślony. Umowy czasowe wymagają uzasadnienia.

PODATKI

Pustki w państwowej kasie sprawiły, że konieczne było podniesienie podatków. Obecnie stawki PIT wynoszą od 14 do 48 proc., wcześniej wynosiły od 11,5 do 46,5 proc. Od średniej pensji płaci się 28,5 proc. podatku.

KOSZTY UTRZYMANIA

Do niedawna były porównywalne z polskimi, jednak w ostatnich latach znacznie wzrosły – siła nabywcza pracowników budżetówki spadła na przykład o 18 proc. Za kawalerkę zapłacisz od 500 do 1200 euro, bilet do kina kosztuje 5 euro, lampka wina – 2 euro.

14,1%

tylko wynosiła w lutym 2015 r. stopa bezrobocia w Portugalii. Według Eurostatu – to prawie dwukrotnie więcej niż w Polsce!

505 EURO

wynosiła w 2015 r. płaca minimalna. Przy kursie euro na poziomie 4,1 zł dawało to 2070 zł, a więc o niewiele ponad 300 zł więcej niż w Polsce.

9%

o tyle niższe są średnie ceny żywności i napojów w Portugalii – w porównaniu z przeciętnymi cenami w całej UE (w Polsce – o 38 proc.)

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

**MARIA LUÍS
ALBUQUERQUE**

minister finansów Portugalii

Sytuacja w naszym kraju się poprawia – w porównaniu z lipcem 2011 r., gdy startowały reformy, nastąpił duży postęp.

Na rynku pracy widać już pierwsze efekty porozumienia z partnerami społecznymi, na mocy którego nastąpiła liberalizacja przepisów.

To, że udało się zawrzeć to porozumienie, miało duże znaczenie dla uniknięcia niepokojów społecznych.

(Z wywiadu dla CNBC.com).

SZWAJCARIA

Zarabianie we frankach szwajcarskich to marzenie setek tysięcy Polaków – szczególnie tych, którzy wzięli kredyty w walucie Helwetów. Z pensji byłiby zadowoleni jednak również wszyscy pozostali – średnia płaca wynosi tu w przeliczeniu 27 tys. zł brutto (przy kursie 3,85 zł za franka). Szkołę w tym, że Szwajcarzy chcą drastycznie ograniczyć napływ cudzoziemców.

POZWOLENIE

Szwajcaria nie należy do UE, więc sama decyduje, komu pozwolić na pracę, a komu nie. Od maja 2014 r. żadne limity dla obcokrajowców nie obowiązują, ale władze w Bernie negocjują z Unią Europejską ich wprowadzenie.

WARUNKI PRACY

Bogactwo Szwajcarów nie wzięło się znikąd – to jeden z najdłużej pracujących narodów Europy. Helweci przeznaczają na obowiązki zawodowe średnio 41,6 godziny tygodniowo, choć są i tacy, którzy pracują po 50 godzin.

NA SWOIM

Każdy szwajcarski kanton samodzielnie określa wymagania dla obcokrajowców chcących założyć działalność gospodarczą. W niektórych regionach będziesz musiał udowodnić, że jesteś zdolny do radzenia sobie z podejmowanym ryzykiem.

50,3%

Szwajcarów opowiedziało się w referendum za ograniczeniem imigracji zarobkowej. Głosowanie odbyło się w lutym 2014 r.

624 TYS.

o tyle wzrosła w latach 2002-2014 liczba aktywnych zawodowo Szwajcarów. Większość nowych pracowników stanowili cudzoziemcy.

50%

o tyle wyższe są ceny żywności i napojów w szwajcarskich sklepach w porównaniu ze średnią w UE. W Europie drożej jest tylko w Norwegii.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

”

MARTA
sprzątaczka

W Szwajcarii nawet sprzątaczka czy kasjerka w supermarkecie pracujące na pełnym etacie są w stanie się utrzymać. Nie jest to życie w luksusie, ale na czynsz, media, ubezpieczenie, wyżywienie i ubranie z pewnością wystarczy. Podobają mi się też szwajcarscy urzędnicy – są mili. W Polsce często spotykałam sfrustrowanych.

SZWECJA

Szwecja – podobnie jak cała Skandynawia – to od lat jeden z najpopularniejszych kierunków dla pracowników z naszego kraju. Ojczyzna Alfreda Nobla przyciąga, choć zupełnie nie przypomina Polski – różni nas mentalność, podejście do pracy, stopień tolerancji i otwartości. Kłopoty z adaptacją łatwiej jednak przeżyć, gdy pomyśli się o szwedzkich zarobkach.

FORMALNOŚCI

Od maja 2014 r. w Szwecji nie trzeba już występować o pozwolenie na pobyt dłuższy niż 3 miesiące – obywatelom UE jest ono przyznawane automatycznie. Nie musisz więc udowadniać, że masz pracę czy uruchomiłeś działalność.

WARUNKI PRACY

Wszystkie szczegóły określone są w branżowych porozumieniach zawartych między pracownikami a pracodawcami. W sumie takich dokumentów obowiązuje ok. 450. Zanim zgodzisz się podjąć pracę, sprawdź, czy oferowane ci warunki są legalne.

FISKUS

Daniny w Szwecji należą do najwyższych w Europie. Płaci się zarówno na rzecz lokalnego samorządu (stawki wahają się od 29 do 35 proc., w zależności od gminy), jak i państwa.

7,8%

wynosiła w lutym 2015 r. stopa bezrobocia w Szwecji. Według Eurostatu, była dokładnie taka sama jak w Polsce

371 TYS. KORON

rocznie zarabiał w 2013 r. statystyczny pracownik w Szwecji. Przy kursie 1 korona=0,43 złotego daje to miesięczną pensję na poziomie 13,3 tys. zł brutto.

25%

o tyle wyższe są ceny żywności w szwedzkich sklepach od średniej w Unii. Jeszcze droższy jest alkohol, który można kupić tylko w państwowej sieci Systembolaget.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

MONIKA
fizjoterapeutka

W Szwecji łatwiej jest prowadzić własną firmę. Owszem, podatki są wysokie, ale w zamian można liczyć na pomoc państwa – np. w miesiącach letnich, gdy interesy idą gorzej. W dodatku zarabia się wystarczająco dużo, by starczyło i dla siebie, i dla państwa. W Polsce często stać mnie było tylko na opłaceniu ZUS-u i czynszu.

WIELKA BRYTANIA

Wielka Brytania to wciąż podstawowy kierunek wybierany przez Polaków szukających szczęścia za granicą. Złote czasy jeśli chodzi o łatwość zdobycia etatu mamy co prawda za sobą (może wróca?), ale szlaki zostały przetarte do tego stopnia, że w Londynie czy Manchesterze wielu naszych rodaków czuje się jak w domu – mają polskie sklepy, polskie kościoły, a nawet polskie drużyny piłkarskie.

CIEKAWE

Wielka Brytania znalazła się na 10. miejscu wśród krajów o najwyższych kosztach życia. Zestawienie opublikował w styczniu 2015 r. portal Numbeo.com, biorąc pod uwagę m.in. ceny towarów i usług konsumpcyjnych i koszty wynajmu.

FORMALNOŚCI

Od 1 maja 2011 r. Polacy podejmujący pracę w Wielkiej Brytanii nie muszą się już rejestrować w Home Office. Mało tego – nie muszą się też starać o żadne zezwolenia, jeśli chcą mieszkać na Wyspach dłużej niż przez trzy miesiące.

PODATKI

Trzeba się do nich przyzwyczaić: rok podatkowy trwa od 6 kwietnia do 5 kwietnia. Zeznanie podatkowe w formie papierowej składasz do 31 października, w formie elektronicznej – do 31 stycznia.

5,5%

wynosiła w grudniu 2014 r. stopa bezrobocia na Wyspach. Pracy nie brakuje ani dla sprzątaczek czy kasjerek, ani dla finansistów czy inżynierów.

650 TYS.

Polaków żyło w Wielkiej Brytanii pod koniec 2013 r. To wciąż największe w UE skupisko naszych rodaków mieszkających poza Polską.

31,7 TYS. FUNTÓW

wynosiła w 2013 r. średnia roczna pensja w Wielkiej Brytanii. Pracownicy powyżej 21. roku życia muszą zarabiać co najmniej 6,31 funta za godzinę.

SZYMON

menedżer projektów IT

W Wielkiej Brytanii rzeczą oczywistą jest praca w międzynarodowym zespole. Nikt tu nie zwraca uwagi na pochodzenie, kolor skóry czy akcent. Umiejętności i doświadczenie są najważniejsze. Przykład? O stanowisko konsultanta finansowego może się ubiegać nawet magister historii – nie musi mieć wykształcenia, wystarczy wykazać kwalifikacje.

WŁOCHY

Czy warto jechać za pracą do kraju, w którym w ciągu ostatnich 5 lat bezrobocie wzrosło o 75 proc.? Tylko znając język i mając dobry fach w rękę. Włochy jeszcze długo będą lizać rany po kryzysie gospodarczym, w wyniku którego o mały włos nie wypadły ze strefy euro. Problemy widać zwłaszcza na południu kraju, biedniejszym i gorzej zorganizowanym.

POSZUKIWANI

Cudzoziemcom stosunkowo najłatwiej jest znaleźć pracę w budownictwie i opiece zdrowotnej oraz w charakterze opiekunek do dzieci. Pracownicy niewykwalifikowani mogą jednak zapomnieć o wysokich pensjach.

NA SWOIM

Od kilku lat wszystkie formalności związane z rejestrowaniem działalności gospodarczej we Włoszech załatwia się drogą elektroniczną w ramach procedury *Comunicazione Unica*. Formularze wypełnisz dzięki darmowej aplikacji.

PODATKI

We Włoszech są wyższe niż w Polsce. Najniższa stawka wynosi 22 proc., ale już przy średniej pensji musisz oddawać państwu 38 proc. dochodu. Podobnie jak w Polsce, w Italii działa jednak rozbudowany system ulg i odliczeń.

42,6%

wynosi bezrobocie wśród włoskiej młodzieży. Wśród ogółu pracowników od 2009 r. stopa bezrobocia wzrosła z 7,4 do 13,2 proc.

28,9 TYS. EURO

wynosiła w 2013 r. średnia roczna pensja we Włoszech. Mimo kryzysu wynagrodzenia w Italii systematycznie rosną, choć w „starej” UE należą do najniższych.

12%

o tyle wyższe są ceny żywności i napojów we włoskich sklepach od średniej w Unii. Szczególnie droga na Półwyspie Apenińskim jest energia elektryczna.

NA BIAŁO, CZYLI JAK LEGALNIE PRACOWAĆ W EUROPIE

GIOVANNI

**pracownik krajowego
biura Eurodesku**

Młodych ludzi przyjeżdżających do Włoch witamy z otwartymi rękami. Mogą szukać swojej szansy na zatrudnienie w sektorze turystycznym – szczególnie latem w regionach nadmorskich oraz nad jeziorami i w górach. Warto jednak pamiętać, że rekrutacja pracowników odbywa się już wiosną. Wysyłajcie więc swoje zgłoszenia i ciescie się zyciem w Italii!

EUROPRACA DLA POCZĄTKUJĄCYCH

www.eurodesk.pl/europraca

- ▶ Formalności
- ▶ Ubezpieczenia
- ▶ Zasiłki
- ▶ Podatki
- ▶ Samozatrudnienie
- ▶ Poszukiwany/poszukiwana
- ▶ Praca dla małolata
- ▶ Zarobki
- ▶ Koszty życia
- ▶ Poszukiwane zawody

AUSTRIA BELGIA BUŁGARIA
CYPR CZECHY DANIA
ESTONIA FINLANDIA
FRANCJA GRECJA
HISZPANIA HOLANDIA
IRLANDIA ISLANDIA
LIECHTENSTEIN
LITWA LUKSEMBURG
ŁOTWA MALTA NIEMCY
NORWEGIA PORTUGALIA
RUMUNIA SŁOWACJA
SŁOWENIA SZWAJCARIA
SZWECJA WĘGRY
WIELKA BRYTANIA WŁOCHY